

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	august 2020

2. Definovanie problému
Pandémia COVID-19 zásadným spôsobom narušila predikcie vývoja ekonomiky a trhu práce pre rok 2021. Mechanizmus určovania minimálnej mzdy ako 60 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy, t.j. pre rok 2021 zo sumy z roku 2019 neodráža nepredvídateľný vývoj v roku 2020. Riešením je úprava tzv. automatu zvyšovania minimálnej mzdy a vykonanie ďalších opatrení v mzdovej oblasti.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom návrhu zákona je riešiť ustanovenie sumy minimálnej mzdy na rok 2021 a na nasledujúce roky vzhľadom na osobitný nepredvídateľný vývoj v roku 2020, a to úpravou tzv. automatu určovania minimálnej mzdy. V čl. II, ktorým sa novelizuje Zákonník práce, sa mení určenie sumy minimálneho mzdového nároku pre príslušný stupeň náročnosti práce a určenie mzdových zvýhodnení naviazaných na minimálnu mzdu.
Navrhuje sa urobiť zmenu v tzv. automate úpravy mesačnej minimálnej mzdy na príslušný kalendárny rok (§ 8 zákona) tak, že sa určenie percenta podielu medzi priemernou mesačnou nominálnou mzdou zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje minimálna mzda a sumou mesačnej minimálnej mzdy na príslušný rok určuje na úrovni 57 %, a to s ohľadom na aktuálny podiel medzi priemernou mesačnou mzdou za rok 2018 (1013 eur) a mesačnou minimálnou mzdou na kalendárny rok 2018 (580 eur).
Navrhuje sa ustanoviť sumy mzdových zvýhodnení a mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce, ktoré sú naviazané na minimálnu mzdu pevnou sumou, ktorá bude vychádzať

zo sumy minimálnej mzdy, ktorá sa navrhuje na rok 2021 (t. j. 623 eur), pričom táto suma sa určí pevnou sumou. O prípadnom raste v budúcnosti sa bude vyjednávať.

Navrhuje sa ustanoviť, že nárast minimálnych mzdových nárokov od roku 2021 bude naviazaný na medziročnú zmenu mesačnej minimálnej mzdy. Suma bude rásť o rozdiel medzi jednotlivými kalendárnymi rokmi. Základňou bude suma 580 eur (mesačná minimálna mzda pre kalendárny rok 2020), ktorá sa násobí príslušným koeficientom (1,2 – 1,4 – 1,6 – 1,8 – 2,0) a k tejto sume sa pre rok 2021 pripočíta suma 43 eur, ktorá je nárastom (rozdielom) medzi sumou mesačnej minimálnej mzdy na kalendárny rok 2020 (580 eur) a sumou mesačnej minimálnej mzdy na kalendárny rok 2021 (623 eur). Ak v ďalšom kalendárnom roku bude rozdiel medzi sumou mesačnej minimálnej mzdy na rok 2021 a sumou mesačnej minimálnej mzdy na rok 2022 napr. 12 eur, pripočíta sa k tejto sume (t. j. 580 euro * príslušný koeficient + 43 eur) táto suma.

4. Dotknuté subjekty

Zamestnávateľia, zamestnanci.

5. Alternatívne riešenia

Alternatívne riešenie je ponechanie súčasného právneho stavu, ktorý predpokladá určenie minimálnej mzdy zákonom ustanoveným vzorcom, čo by predstavovalo pre rok 2021 sumu mesačnej minimálnej mzdy 656 eur.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie

7. Transpozícia práva EÚ

8. Preskúmanie účelnosti**

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne	
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
--	------------------------------------	--	------------------------------------

10. Poznámky

Vplyvy na podnikateľské prostredie

Pri vplyvoch na podnikateľské prostredie je nevyhnutné vychádzať z toho, že podľa právnej úpravy účinnej od 1.1.2020 by sa na základe automatu upraveného zákonom ustanovila na rok 2021 suma minimálnej mzdy 656 eur. Z tohto hľadiska ak by predkladateľ nenavrhol zmenu právnej úpravy, nárast minimálnej mzdy zo zákona by bol zo sumy 580 eur na 656 eur.

Z tohto hľadiska zásah zákonodarcu znamená, že zákonný nárast bude zredukovaný o 33 eur oproti predvídanej sume. V porovnaní so stavom nula teda návrh má pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie, hoci formálne ide medzi rokmi 2020 a 2021 o nárast minimálnej mzdy o 43 eur. Tento nárast však nie je vyvolaný navrhovanou novelou zákona. Zároveň sa návrhom trvalo upravuje automat na hodnotu 57% (namiesto 60%) ako podiel medzi priemernou mesačnou nominálnou mzdou zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje minimálna mzda a sumou mesačnej minimálnej mzdy na príslušný rok.

Sociálne vplyvy

Na jednej strane nedôjde k plnému nárastu sumy minimálnej mzdy na hodnotu 656 eur, na druhej strane toto opatrenie umožní zachovanie časti pracovných miest, pretože nedôjde ku kumulácii faktorov - ekonomická kríza vyvolaná pandémiou Covid-19 (t.j. prepád ekonomiky v percentách) a prvým rokom odkedy platí nový mechanizmus ustanovenia minimálnej mzdy (nárast by bol 13,1%), pričom na ňu sú naviazané aj minimálne mzdové nároky (§ 120 ZP) a mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu (§ 122a), v nedeľu (§ 122b), nočnú prácu (§ 123) a mzdovú kompenzáciu za sťažený výkon práce (§ 124 ZP). Zachovanie pracovného miesta v čase rizika rastu nezamestnanosti (s čiastočným rastom minimálnej mzdy na sumu 623 eur) sa javí ako výrazne prevažujúci pozitívny vplyv v porovnaní s nárastom minimálnej mzdy na sumu 656 eur.

11. Kontakt na spracovateľa

12. Zdroje

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

STANOVISKO KOMISIE
(OPĀTOVNÉ ZÁVEREČNÉ POSÚDENIE)

K MATERIÁLU

NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPĽŇA ZÁKON Č. 663/2007 Z. Z. O MINIMÁLNEJ MZDE V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA DOPĽŇA ZÁKON Č. 311/2001 Z. Z. ZÁKONNÍK PRÁCE V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV

I. Úvod: Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR predložilo dňa 14. augusta 2020 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na záverečné posúdenie materiál: „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov*“. Materiál predpokladá pozitívne a negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívne a negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívnych a negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky, pozitívne a negatívne sociálne vplyvy.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu zásadné pripomienky a odporúčania:

K Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy

Predkladateľ v časti 2.1.1. analýzy vplyvov na rozpočet uvádza, že financovanie návrhu je zabezpečené vzhľadom na to, že predpokladané príjmy rozpočtu verejnej správy prevyšujú predpokladané výdavky. Uvedené konštatovanie je nepostačujúce. V časti 2.1.1. žiadame jednoznačne uviesť, že krytie negatívnych vplyvov na rozpočet z dôvodu zvýšenia minimálnej mzdy bude musieť byť v jednotlivých rokoch zabezpečené v rámci záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu verejnej správy na príslušný rok a krytie vplyvu zvýšenia minimálnej mzdy, vyplývajúceho z uplatňovania právnych predpisov, v ktorých je výška plnenia viazaná na sumu minimálnej mzdy, bude musieť byť zabezpečené v rámci stanovených limitov dotknutých subjektov verejnej správy na roky 2021 až 2023.

V materiáli sa navrhuje aj tzv. štartovacia minimálna mzda. Upozorňujeme, že analýza vplyvov na rozpočet nezohľadňuje vplyv tejto štartovacej minimálnej mzdy, čo v materiáli konštatuje aj samotný predkladateľ.

K tabuľke v časti 2.2.4.1 na str. 7 analýzy vplyvov na rozpočet upozorňujeme, že v týchto počtoch za subjekty verejnej správy v časti „Územná samospráva spolu“ sú zahrnutí aj zamestnanci financovaní zo štátneho rozpočtu za prenesený výkon štátnej správy (ide najmä o zamestnancov regionálneho školstva v počte 64 148 osôb financovaných zo štátneho rozpočtu a nie z rozpočtu územnej samosprávy). Súčasne upozorňujeme, že v súhrnnom počte zamestnancov sektoru verejnej správy (422 243 osôb) nie sú zohľadnení zamestnanci financovaní zo zdrojov zdravotných poisťovní.

K Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie

Vzhľadom na skutočnosť, že prekladateľ materiálu náklady regulácie vypracoval v podobe doplnenej pridanej tabuľky ako tzv. „Komentár...“ v závere Analýzy na podnikateľské prostredie, odporúčame prekladateľovi materiálu uvedenú pridanú tabuľku v podobe „Komentára ...“ zapracovať do časti 3.3. Náklady regulácie ako priame finančné vplyvy.

V časti 3.4. Konkurencieschopnosť a správanie sa podnikov na trhu odporúčame popísať najmä cenu a dostupnosť pracovnej sily po zvýšení minimálnej mzdy.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na záverečné posúdenie.

IV. Poznámka: Stanovisko Komisie k doložke je súčasťou materiálu predkladaného na rokovanie vlády Slovenskej republiky alebo na schválenie ministrom, vedúcemu, predsedovi alebo riaditeľovi ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo vedúcemu iného orgánu.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie

služi ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Stanovisko:

Predkladateľ čiastočne akceptoval pripomienky:

V analýze rozpočtových vplyvov sa zohľadnil fakt, že nezanedbateľná časť zamestnancov VÚC a obcí vykonáva prenesenú štátnu správu a sú priamo financovaní z rozpočtu. V nadväznosti na to sa upravila tabuľka o počte dotknutých zamestnancov sektora VS (strana 7), ako aj na ňu nadväzujúce sumy.

Počet zamestnancov naviazaných na rozpočet VS nepriamo cez zdravotné poisťovne nebol nezahrnutý do celkového počtu zamestnancov VS. Tieto osoby nemusia byť zákonite zamestnanci sektora verejnej správy a zastávame názor, že uvedená analýza je primárne analýzou dopadov na financie a zamestnanosť v sektore verejnej správy.

Predkladateľ čiastočne akceptuje aj pripomienku, že negatívne dopady rozdielu medzi minimálnou mzdou v roku 2020 a 2021 musí byť v roku 2021 zabezpečené v rámci záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu verejnej správy na príslušný rok. Komisia však nezobrala do úvahy skutočnosť, že 1) tento návrh rieši výlučne rok 2021 (a roky 2022 a 2023 nie sú nijako dotknuté – tzv. automat sa pre roky 2022 a 2023 nezrušuje, a teda úprava sumy pre rok 2021 nemá žiadny vzťah k platnej a účinnej právnej úprave tzv. automatu, ktorá je účinná od 1.1.2020 a podľa ktorej sa v procese určovania minimálnej mzdy paralelne pokračuje), 2) bez predloženia tohto návrhu by suma minimálnej mzdy bola 656,- eur. Tento návrh teda nemôže mať sám o sebe negatívny vplyv na rozpočet z dôvodu zvýšenia minimálnej mzdy, pretože dopady (vyššie) by boli aj bez jeho schválenia.

Vyhodnotenie analýzy rozpočtových vplyvov konštatuje nezohľadnenie štartovacej MM. Štartovacia minimálna mzda bola po rokovaní HSR SR dňa 24.8.2020 z návrhu zákona vypustená.